

Łódź, dnia 06 listopada 2018 r.

Zarząd

Federacji Związków Zawodowych Pracowników Skarbowych

Ul. Wróblewskiego 10, Łódź

**Kancelaria Adwokacka
Porczyński Owczarek
i Spółka**

SPÓŁKA JAWNA

ul. Kpt. Franciszka Żwirki 2
90-450 Łódź

T +48/42 630 15 99

+48/42 630 18 85

F +48/42 633 50 48

Radca prawny Kinga Majsiak-Pomorska

Kancelaria Adwokacka Porczyński Owczarek i Spółka sp.j.

W związku z otrzymanym za pośrednictwem poczty e-mail pytaniem, czy osoby zatrudnione na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej mogą uczestniczyć w zgromadzeniu zwołanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zgromadzeniach, Kancelaria wskazuje co następuje.

Mając na względzie treść przepisów ustawy z dnia 21.11.2008 r. o służbie cywilnej oraz zarządzenia nr 70 Prezesa Rady Ministrów z dnia 06.10.2011 r. w sprawie wytycznych w zakresie zasad przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej, **należy zwrócić uwagę, iż członkowi korpusu służby cywilnej nie wolno publicznie manifestować poglądów politycznych.** Przy czym zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w orzecznictwie sądów administracyjnych znaczenie wyrażenia "publicznie manifestować poglądy polityczne" przekłada się na publiczne głoszenie przekonań, poglądów, własnego sposobu myślenia. **Aby publicznie manifestować poglądy polityczne, trzeba je publicznie wypowiadać.**

Zasada ta w praktyce stanowi wyraz neutralności politycznej członków korpusu i polega m.in. na niemanifestowaniu publicznym poglądów i sympatii politycznych, a zwłaszcza nieprowadzeniu jakiegokolwiek agitacji o charakterze politycznym w służbie oraz poza nią, niepodejmowaniu żadnych publicznych działań bezpośrednio wspierających działania o charakterze politycznym.

Przy czym **poglądy polityczne** należy wiązać z zagadnieniami dotyczącymi ustroju państwa, działalności rządu, partii politycznych oraz stosunków między państwami.

W tym miejscu wypada przytoczyć treść **art. 78 ustawy o służbie cywilnej**, zgodnie z którym:

Art. 78. *[Obowiązki państwowe członków korpusu służby cywilnej]*

1. Członek korpusu służby cywilnej przy wykonywaniu obowiązków służbowych nie

może kierować się interesem jednostkowym lub grupowym.

2. **Członkowi korpusu służby cywilnej nie wolno publicznie manifestować poglądów politycznych.**

3. Członkowi korpusu służby cywilnej nie wolno uczestniczyć w strajku lub akcji protestacyjnej zakłócającej normalne funkcjonowanie urzędu.

4. Członek korpusu służby cywilnej nie może łączyć zatrudnienia w służbie cywilnej z mandatem radnego.

5. Urzędnik służby cywilnej nie ma prawa tworzenia partii politycznych ani uczestniczenia w nich.

6. Członek korpusu służby cywilnej zajmujący wyższe stanowisko w służbie cywilnej nie może pełnić funkcji w związkach zawodowych.

7. Przepis ust. 5 ma zastosowanie do osoby zajmującej wyższe stanowisko w służbie cywilnej.

Z kolei w myśl **§ 17 Zarządzenia nr 70 Prezesa Rady Ministrów:**

§ 17. Zasada neutralności politycznej, z uwzględnieniem tego, że partie polityczne w państwie demokratycznym są przewidzianymi przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej i akceptowanymi przez obywateli wyrazicielami ich woli oraz tego, że **członek korpusu służby cywilnej może korzystać z zagwarantowanych wolności i praw człowieka i obywatela**, w tym prawa do udziału w życiu publicznym, polega w szczególności na:

1) niemanifestowaniu publicznym poglądów i sympatii politycznych, zwłaszcza nieprowadzeniu jakiegokolwiek agitacji o charakterze politycznym w służbie oraz poza nią;

2) dystansowaniu się od wszelkich wpływów i nacisków politycznych mogących prowadzić do działań stronnictw;

3) niepodejmowaniu żadnych publicznych działań bezpośrednio wspierających działania o charakterze politycznym;

4) niestwarzaniu podejrzeń o sprzyjanie partiom politycznym i przestrzeganiu obowiązujących ograniczeń;

5) dbałości o jasność i przejrzystość relacji z osobami pełniącymi funkcje polityczne, przy uwzględnieniu, że relacje te nie mogą podważać zaufania do politycznej neutralności członka korpusu służby cywilnej.

Zgodnie z treścią art. 3 ustawy o służbie cywilnej:

1) pracownik służby cywilnej oznacza osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę zgodnie z zasadami określonymi w ustawie;

2) urzędnik służby cywilnej oznacza osobę zatrudnioną na podstawie mianowania

zgodnie z zasadami określonymi w ustawie;

3) **członek korpusu służby cywilnej** oznacza osobę, o której mowa w pkt 1 i 2, oraz osobę zatrudnioną na wyższym stanowisku w służbie cywilnej.

Zatem zasada wyrażona w art. 78 ustawy o służbie cywilnej **obowiązuje nie tylko pracowników** (osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę) **i urzędników** (osoby zatrudnione na podstawie mianowania), ale także osoby zatrudnione na wyższych stanowiskach w służbie cywilnej.

W świetle powyższego, mając na względzie zasadnicze założenia przyświecające odbyciu zaplanowanego zgromadzenia, w tym ewentualne przedstawienie postulatów przedstawicielowi Ministerstwa Finansów bądź szefowi KAS, należy raczej uznać, iż skoro dotyczyć one będą wynagrodzeń osób zatrudnionych w strukturach krajowej administracji skarbowej, a nie kwestii politycznych, **brak będzie podstaw faktycznych i prawnych do przyjęcia, iż członek korpusu służby cywilnej uczestniczący w takim zgromadzeniu dopuścił się naruszenia zasady wyrażonej w art. 78 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej i doprecyzowanej w § 17 cytowanego Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów.**

Jednakże pamiętając o kwestiach wynikających z przytoczonych przepisów, **należy zwrócić szczególną uwagę na to, aby osoby uczestniczące w zgromadzeniu, a będące członkami korpusu służby cywilnej, nie udzielały wywiadów** (czy to przedstawicielom gazet, radia czy telewizji).

Podczas takiego wywiadu może zostać zadane niepozorne pytanie, w jakiś sposób, nawet pośredni, odnoszące się do poglądów czy zagadnień politycznych (np. związane z działalnością rządu bądź niektórych partii politycznych) i udzielając odpowiedzi, osoba biorąca udział w zgromadzeniu (przy uwzględnieniu panującej wówczas atmosfery) może powiedzieć o jedno zdanie za dużo, a które zostanie potraktowane, czy przedstawione jako publiczne manifestowanie poglądów politycznych.

Z daleko idącej ostrożności należy zwrócić uwagę, aby także pozostali uczestnicy zgromadzenia (nie wchodzący w skład korpusu służby cywilnej), powstrzymali się od takich wypowiedzi, które w jakichkolwiek sposób mogłyby sugerować, iż stanowią wyraz poglądów politycznych (zgodnie z definicją przedstawioną powyżej) (oczywiście w interesie osób wchodzących w skład korpusu służby cywilnej).

Powyższa uwaga dotyczy przede wszystkim przewodniczącego zgromadzenia, bowiem gdyby to ta osoba, podczas wywiadu czy innej publicznej, zwłaszcza rejestrowanej, wypowiedzi przedstawiła postulaty w sposób mogący zostać uznany za

publiczne wyrażanie poglądów politycznych, to wówczas całe zgromadzenie mogłoby zostać przedstawione jako zgromadzenie o charakterze politycznym.

W razie gdyby istniała konieczność udzielenia wywiadu czy publicznego wygłoszenia przygotowanych postulatów, należałoby zaznaczyć, iż zgromadzenie nie ma na celu wyrażania sympatii czy poglądów politycznych, a jedynie **przekazanie postulatów o charakterze pracowniczym.**

Przy zastosowaniu zaprezentowanych środków ostrożności i bazując na dotychczas przekazanych informacjach co do sposobu sformułowania i przedstawienia postulatów, nie powinna zaistnieć sytuacja, którą można by było potraktować jako podstawę do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko członkowi służby cywilnej w związku z udziałem w zgromadzeniu zaplanowanym na dzień 23.11.2018 r.

RADA PRAWNA

Krzysztof ...